

REFERAT Klima-, Miljø- og Planudvalget d. 18-02-2026

Mødedato Onsdag d. 18. februar 2026 kl. 16:00

Mødested Fælleden

Mødedeltagere Claus Leick, Torben Wallner, Claus Bloch, Morten Møller, Kristian Risager Larsen, Tommas Leth, Peter Kjær

Indholdsfortegnelse

Trafikscenarier - Galten midtbyplan.....	3
Orientering om status på prioritering af plansager.....	7
Underskriftsark; Godkendelse af beslutningsprotokol.....	10

Punkt 25: Trafikscenarier - Galten midtbyplan

01.00.05-G01-3-24

Resumé

Klima-, Miljø- og Planudvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget skal tage stilling til forslag til fem scenarier for fremtidig afvikling af trafik i midtbyen i Galten, som er udarbejdet i forbindelse med den igangsatte helhedsplanlægning af Galten Midtby.

Sagsfremstilling

Klima-, Miljø- og Planudvalget blev på mødet den 12. august 2025 (pkt. 85) orienteret om, at administrationen har igangsat en trafik- og parkeringsanalyse af Galten Midtby som en del af arbejdet med at udvikle helhedsplan for Galten Midtby. Analysen belyser den nuværende trafikale situation og de fremtidige trafikale udfordringer i takt med byens vækst.

Punktet om trafikanalysen og tilhørende bilag var sat på dagsordenen til Klima-, Miljø- og Planudvalget den 2. december 2025. Det blev besluttet, at behandlingen af punktet skulle udskydes og behandles på et fællesmøde mellem Økonomi- og Erhvervsudvalget og Klima-, Miljø- og Planudvalget, efter administrationen har haft dialog med Cityforeningen.

Rådgiver fra RAW Mobility og Grandville deltager på mødet og fremlægger vedhæftede trafikanalyse samt trafikscenarierne.

Proces for Helhedsplan

Administrationen orienterede Klima-, Miljø- og Planudvalget om igangsættelsen af Helhedsplanen i Galten Midtby på mødet den 4. februar 2025. Baggrunden var, at der i budgetaftalen for 2024-2027 var afsat 5 mio. kr. til forskønnelse af Galten Midtby, som skal udmøntes i 2026. I procesplanen for Helhedsplanen var der indlagt flere borger- og aktørinddragende aktiviteter. I det følgende beskrives, hvilke aktiviteter der har været afholdt i forbindelse med Helhedsplanens proces:

Januar 2025: Opstartsmøde med deltagere fra Projektforum, Cityforeningen og BIO Huset

- Rådgiver fortalte om processen for Helhedsplanen, og deltagerne havde mulighed for at italesætte udfordringer, potentialer og ønsker til udviklingen af midtbyen - se referatet i bilag 1.

Den 6. marts 2025: Åbent værksted på Gyvelhøjskolen

- Der deltog desværre ikke mange borgere. Politikere og projektforum var bl.a. til stede.
- Opsamling fra det åbne værksted er indarbejdet i "Vision og Hovedgreb", som blev behandlet på Klima-, Miljø- og Planudvalget blev på mødet i august 2025 - bilag 2.
- Konklusionen efter det åbne værksted var, at procesplanen blev udskudt med henblik på, at administrationen sammen med rådgiveren deltog i byfesten i Galten for at inddrage flere borgere.

Den 29. maj 2025: Stand til byfesten i Bytoften

- Administrationen og rådgiver var til stede ved byfesten, hvor mange borgere henvendte sig og bidrog med deres perspektiver på Galten.
- Opsamling fra samtalerne med borgerne er indarbejdet i "Vision og Hovedgreb" (bilag 2).

Den 9. oktober 2025: Interessentworkshop

- 11 aktører fra forenings- og erhvervslivet blev inviteret til en workshop om udviklingen af Galten Midtby. 8 aktører deltog - se referatet i bilag 3.

Den 8. januar 2026: Møde med Cityforeningen

- Administrationen har afholdt møde med repræsentanter fra Cityforeningen. På mødet blev et alternativt forslag til trafikscenarie gennemgået, og administrationen besluttede på baggrund af mødet, at Cityforeningens forslag skulle belyses i trafikanalysen - se referatet i bilag 4.

Formålet med trafikanalysen

Formålet med analysen er at vurdere, hvordan den forventede udvikling af Galten påvirker midtbyen, og at komme med forslag til, hvordan trafikale greb kan styrke bylivet og funktionerne i midtbyen. Arbejdet med trafikafviklingen i Galten Midtby skal ses som et centralt fundament for at realisere visionen om en levende midtby med Torvet, Bytoften og Søndergade som byens hverdagsknudepunkter. Byliv, handel og fællesskaber forudsætter, at midtbyen opleves tryk og tilgængelig for alle, især for gående, cyklister, børn og ældre. I dag er midtbyen præget af gennemkørende trafik og utrygge krydsninger, hvilket begrænser mulighederne for ophold, sammenhæng mellem byrum og udvikling af bylivsskabende funktioner.

Den trafikale omlægning handler derfor om at skabe de fysiske forudsætninger for den helhedsplan, som Klima-, Miljø- og Planudvalget har vedtaget vision og hovedgreb for (august 2025). En mere balanceret trafikstruktur vil understøtte bedre koblinger mellem Torvet og Bytoften, give plads til grønnere og mere opholdsvenlige gaderum og styrke detailhandlens attraktivitet gennem gode rammer for ankomst og mødesteder.

Trafikanalysen

Administrationen har i samarbejde med rådgiver udarbejdet et notat om den fremtidige trafikstruktur i Galten. Formålet er at skabe et fælles grundlag for den videre planlægning af trafikken i byen, herunder håndtering af trafikale udfordringer i midtbyen. Rådgiver har analyseret Galten-Skovbys overordnede trafikforhold, og på baggrund af denne analyse er der afslutningsvis opstillet fire scenarier for en fremtidig trafikafvikling i midtbyen.

Analysen bygger på:

- Borgerinddragelse
- Trafikanalyse for Galten Midtby
- Adfærdsanalyse af Torvet.

Analysen er udarbejdet i efteråret 2025 og fremgår af bilag 5, og den er ikke suppleret med forslaget fra Cityforeningen, som i stedet fremgår af oplægget (bilag 6), der gennemgås på mødet.

Hovedpunkter for overordnet trafik

Undersøgelserne viser, at Galten-Skovby generelt har en velfungerende og sammenhængende vejstruktur, men at der i takt med byens vækst mod vest opstår behov for en tydeligere prioritering mellem gennemkørende trafik og lokaltrafik, hvis bylivet skal styrkes.

Vejstruktur: Det overordnede vejnet vurderes som velfungerende, og der foreslås ikke nye hovedveje. Fokus rettes mod at reducere gennemkørende trafik i midtbyen – især på Søndergade og Torvet – for at forbedre forholdene for gående og cyklister. I rapporten udpeges desuden en række konkrete steder, hvor vejene kan indrettes bedre til bilerne.

Torvet: En væsentlig del af trafikken gennem Torvet (600-700 biler/døgn) har ikke ærinde i området. Rådgiver anbefaler derfor at fredeliggøre Torvet, eventuelt ved at afbryde gennemkørsel.

Cykeltrafik: Rapporten foreslår et sammenhængende hovedstinet, der forbinder handel, skoler og idrætsområder. Der peges særligt på behovet for bedre forbindelser til byudviklingsområderne mod vest og mod nord.

Parkeringsforhold: Der er generelt tilstrækkelig parkeringskapacitet i midtbyen. Kapaciteten bør fastholdes, men arealudnyttelsen kan forbedres – særligt på Torvet, hvor skråparkering bør bibeholdes, men kan indrettes mere effektivt.

Kollektiv trafik: Skanderborg Kommune bør arbejde for fortsat central busbetjening ved Torvet. Vedrørende en eventuel kommende togstation anbefales det, at stationen vejbetjenes fra Klankvej, da denne kobles til motorvejen og Galten-Skovbys øvrige veje.

Trafikscenarier for midtbyen

Rådgiver har i samarbejde med administrationen udarbejdet fire scenarier samt belyst forslaget fra Cityforeningen. Scenarierne viser forskellige grader af omstilling fra en bilorienteret til en mere fodgænger- og cyklistvenlig midtby. Scenarierne har forskellige styrker og svagheder i forhold til en styrket bylivskvalitet - se bilag 6.

Scenarie 1: Uændret adgang for biltrafik

Fastholder den nuværende struktur med enkelte forbedringer (ny vej over Torvet, signalregulering ved Søndergade/Vestergade og cykelsti langs Vestergade).

- Fordele: God biladgang og fortsat høj tilgængelighed til butikker for bilkunder.
- Ulemper: Torvet fortsat domineret af biltrafik, begrænset effekt på tryghed. Mulighederne for at skabe attraktive byrum og flere mødesteder er begrænsede, fordi biltrafik og manøvrearealer stadig fylder meget. Den nye sydlige vej over Torvet forringer potentialet for at udvikle et stærkt byliv omkring Torvet.
- Realiserbarhed: Dyr løsning, kan ikke etapeledes.

Scenarie 2: Lede biltrafik uden ærinde ad overordnede veje

Gennemkørende biltrafik ledes uden om midtbyen. Torvet omdannes, så gennemkørsel bliver mindre attraktiv, og vigepligt justeres i krydsene omkring Søndergade.

- Fordele: Den reducerede trafikmængde skaber større tryghed for gående og cyklister. Torvet kan i højere grad friholdes for gennemkørende trafik, hvilket giver bedre rammer for ophold og byliv.
- Ulemper: Noget længere kørselsafstand for biltrafik. Søndergade vil fortsat have biltrafik (dog mindre end i dag), hvilket begrænser potentialet for at skabe et decideret bylivsrum. Det bliver fortsat muligt (men mere bøvet) at køre gennem Torvet, hvilket kan hæmme den fulde udfoldelse af byliv og opholdsrum. Cykelsti ad Vestergade har begrænset grøn oplevelse og ligger sammen med biltrafikken.
- Realiserbarhed: Kan afprøves som byforsøg og opdeles i etaper.

Scenarie 3 – Prioritering af lette trafikanter

Biladgang til Torvet begrænses til vestlig indkørsel. Søndergade ensrettes med lav hastighed, og der etableres sammenhængende cykelrute via Bytoften til Svaneparken.

- Fordele: Trygge forhold for fodgængere og cyklister, bedre sammenhæng mellem Torvet og Bytoften. Torvet kan i høj grad friholdes for biler, hvilket giver markant bedre muligheder for ophold, byliv og arrangementer. Ensretning og lav hastighed på Søndergade skaber en tryggere handelsgade med potentiale for flere mødesteder og udeophold foran butikkerne. Cykelsti fra vest bliver en grøn rute separeret fra biltrafikken.
- Ulemper: Kræver restriktioner for biltrafik og ændret adfærd. Nogle bilister vil opleve længere eller ændrede ruter, hvilket kan give bekymring for tilgængelighed til butikkerne i en overgangsperiode.
- Realiserbarhed: Kan testes som midlertidig løsning og realiseres i etaper.

Scenarie 4 – Gågade Torvet og Søndergade omdannes til gågadeområde uden almindelig biltrafik

- Fordele: Bilfri midtby og markant styrkelse af byliv og ophold. Torvet og Søndergade omdannes til et sammenhængende stort bylivsrum med optimale betingelser for ophold, udeservering, aktiviteter og byrumsfunktioner. Cykelsti fra vest og henover Torvet er helt friholdt for biltrafik.
- Ulemper: En så stor bilfri zone kan være vanskelig at opretholde i en by af Galtens størrelse, hvilket kan skabe risiko for tomme arealer uden tilstrækkeligt dagligt byliv.
- Realiserbarhed: Kan opdeles i etaper, men er på lang sigt en dyr løsning, da den forudsætter større fysiske ændringer og flytning af dagligvarefunktioner.

Cityforeningens forslag - Lukning for biltrafik på Torvet fra øst og hævet stillezone på Søndergade

- Fordele: Fortsat biltrafik, mulighed for udeservering m.v. på Torvet.
- Ulemper: Fortsat meget biltrafik og tiltag for cyklister skal belyses.
- Realiserbarhed: Kan opdeles i etaper og der kan gennemføres test før beslutning.

Anbefaling

Administrationen vurderer, at scenarie 2, 3 samt elementer fra Cityforeningens forslag bedst understøtter målsætningerne om en tryk, grøn og levende midtby, samtidig med at der sikres rimelig biladgang og tilgængelighed for handlende. Tiltagene kan mikses og afprøves som midlertidige byforsøg, f.eks. gennem afspærringer, ændret skiltning og midlertidig omdannelse af Torvet.

Områdefornyelsesprogram

Skanderborg Kommune får årligt tildelt midler fra den statslige udgiftsramme til fornyelse af bymidter, der søges som statsrefusion under ordningen for områdefornyelse. For at få frigivet midlerne skal der indsendes ansøgning via et områdefornyelsesprogram. Administrationen vil derfor udarbejde et forslag til program som fremsendes til Byrådet til godkendelse, hvorefter det indsendes til Social- og Boligstyrelsen.

Økonomi

Et områdefornyelsesprogram gør det muligt for kommunen at lånefinansiere anlægsinvesteringer til projektet. Programmet kan dermed fungere som finansiel og planmæssig ramme for den videre udvikling af midtbyen.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at trafikanalysen og de fem scenarier drøftes
- at udvalget tager stilling til, om et af de fem trafikscenarier og eventuelt i en kombination skal danne grundlag for den kommende helhedsplan for Galten bymidte
- at administrationen udarbejder et udkast til et områdefornyelsesprogram på baggrund af den kommende helhedsplan, som fremlægges til drøftelse sammen med udkast til helhedsplan.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog at indstille,

- at det videre arbejde tager afsæt i forslaget fra Cityforeningen og scenarie 2 og 3 med følgende fokuspunkter
 - Biltrafik i Søndergade fastholdes, men gaden fredeliggøres, og hastigheden sænkes.
 - Cykelinfrastrukturen styrkes med særlig fokus på skoleruter, og en cykelsti på tværs af Torvet.
 - Fokus på Torvets indretning, herunder at biltrafik fra øst til Torvet stoppes
- at administrationen sideløbende med arbejdet med forslag til helhedsplan afdækker mulighederne for puljefinansiering, herunder puljen til mere liv i bymidter
- at oplæg til overordnet trafikflow i Galten efter nærmere bearbejdning i Klima-, Miljø- og Planudvalget drøftes på et kommende fællesmøde for Klima-, Miljø- og Planudvalget og Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Bilag 1 - Referat Galten Midtby 14.01.2025

Bilag 2 - Vision og hovedgreb, Galten Midtbyplan

Bilag 3 - Opsamling på workshop_9.oktober

Bilag 4 - Referat møde med Cityforeningen 8 januar 2026

Bilag 5 - 2025 okt. Trafikstruktur Galten Midtby

Bilag 6 - Scenarier for trafikken oplæg

Punkt 26: Orientering om status på prioritering af plansager

01.02.00-A26-42612-15

Resumé

Med denne sag følger udvalget op på temamøde om status på prioritering af plansagerne.

Sagsfremstilling

Klima-, Miljø- og Planudvalget samt Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på møderne den 5. april (pkt. 76) og den 20. april 2022 (pkt. 95) reviderede principper for prioritering af plansager. Principperne er vedlagt som bilag 1. Det blev besluttet, at Klima-, Miljø- og Planudvalget samt Økonomi- og Erhvervsudvalget én gang årligt i 1. kvartal holder fællesmøder, hvor principperne og prioriteringen drøftes.

Principperne er som følger (i parentes er antallet af de i alt 44 lokalplaner, der p.t. er på listen, angivet):

1. prioritet:

- Allerede (politisk) igangsatte planer (11)
- Lokalplaner til offentlige formål, der er nødvendige til at sikre kapacitet i daginstitutioner, skoler, ældreområdet og lignende i distrikter, hvor der er et aktuelt behov (0)
- Lokalplaner for erhvervsformål, herunder detailhandelsformål (4)
- Lokalplaner med lovbunden frist (fx § 14-forbud efter planloven) eller budgetbeslutninger, der er bundet op på lokalplanlægning (0)
- Planlægning for vedvarende energianlæg, der bidrager væsentligt til opfyldelse af Byrådets klimamål (2).

2. prioritet:

- Private institutioner, der kan indgå helt eller delvist i den offentlige kapacitetsberegning (herunder friplejehjem) (0)
- Lokalplaner til boligformål i distrikter med overskydende kapacitet i offentlige institutioner (20)
- Lokalplaner til offentlige formål, der medvirker til at sikre kapacitet i daginstitutioner, skoler, ældreområdet og lignende i distrikter, hvor der er et langsigtet behov (1).

3. prioritet:

- Lokalplaner til boligformål i distrikter med begrænset kapacitet i offentlige institutioner (0)
- Andre ønsker til planlægning (f.eks. bevarende lokalplaner) (6).

Det vil sige, at den procentvise fordeling for lokalplanerne på listen er:

- Første Prioritet: 38,6 % (i maj 2025: 61,5 %)
- Anden prioritet: 47,7 % (i maj 2025: 33,3 %)
- Tredje prioritet: 13,6 % (i maj 2025: 5,1 %).

Ved seneste opgørelse på Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde den 21. maj 2025 (pkt. 91) var der 39 lokalplaner på listen. Udviklingen går i retning af flere lokalplaner inden for gruppen som 2. prioritet og i gruppen "Lokalplaner til boligformål i distrikter med overskydende kapacitet i offentlige institutioner". Det skyldes, at mange lokalplaner, der har ligget i gruppen af 1. prioritet, er kørt igennem.

Status på prioritering af plansager

Siden seneste status på Økonomi- og Erhvervsudvalgets møde den 21. maj 2025 (pkt. 91) er der vedtaget 5 lokalplaner – se bilag 2.

Der er p.t. i alt 49 sager på listen – 44 lokalplaner og 5 helhedsplaner. Af de 44 lokalplaner har 16 1. prioritet jf. prioriteringsprincipperne. De 8 nye rammeområder, der er udlagt i Kommuneplan 25, er talt med i de 44 lokalplaner, da der er ansøgt eller forventes ansøgt om udarbejdelse af lokalplan på disse inden for en kortere periode.

Lokalplaner

Kommuneplan 25 er vedtaget på Byrådets møde den 17. december 2025 (pkt. 183). Kommuneplanen indeholder en række nye rammeområder, hvor der efterfølgende vil skulle udarbejdes lokalplaner, hvorfor de også fremgår af listen.

Status på de 44 lokalplaner (inkl. lokalplaner med kommuneplantillæg) fremgår af bilag 3 og er:

- 3 Endelig vedtagelse – 1 med 1. prioritet (februar-april 26)
- 5 Lokalplanforslag – 1 med 1. prioritet (møderne frem til juni 26)
- 8 Igangsat/under udarbejdelse – 6 med 1. prioritet
- 9 Projektdialog pågår – 3 med 1. prioritet
- 5 Afventer eksternt – 3 med 1. prioritet
- 4 Afventer helhedsplan – 1 med 1. prioritet
- 2 Aflysning m.v. – ingen med 1. prioritet
- 8 nye rammer i Kommuneplan 25 – indtil videre er der ansøgt/dialog om 4 lokalplaner ud af de 8 udlagte rammer - ingen med 1. prioritet.

Helhedsplaner

Helhedsplanerne er igangsatte udviklingsplaner for henholdsvis Galten bymidte, Galten/Skovby erhverv, Stilling bymidte og Sommerbæk.

Planerne for Galten og Stilling bymidter er under udarbejdelse.

Planlægning for Sommerbæk afventer fortsat statens grundvandskortlægning, men denne forventes at komme i løbet af foråret, hvorefter planlægningen genoptages.

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede på mødet den 13. marts 2024 (pkt. 51), at det videre arbejde med planlægning for erhvervsarealer i Galten (Stationsbydel) skulle afvente Banedanmarks afklaring vedrørende jernbanen mellem Aarhus og Silkeborg. Når planlægningen genoptages, bliver der fremsendt en orienteringssag til udvalget.

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede på mødet den 21. maj 2025 (pkt. 90), hvor der blev orienteret om igangværende helhedsplaner, at der i 2. kvartal 2026 skal igangsættes en helhedsplan for Ry.

LEAN-proces for udarbejdelse af lokalplaner

Administrationen har i 2024/2025 arbejdet med bl.a. LEAN-processer i forhold til udarbejdelse af lokalplan. Formålet er at mindske gennemløbstiden for planerne. Processen har vist, at særligt igangsætning tidligere er sket på et for spinkelt grundlag, hvilket efterfølgende har medført meget lange processer for udarbejdelse af selve planforslaget. Dette skyldes, at udviklere bl.a. efterfølgende kan være af den opfattelse, at den viste – ofte indledende – bebyggelsesplan, betragtes som politisk godkendt. Som følge heraf har administrationen et stort arbejde i dialogmøder m.v. med at få tilrettet forslaget til noget, der faktisk kan bygges. Dette er en meget tidskrævende og bøvlet proces, der både koster ressourcer i administrationen og giver udvikler store frustrationer.

Administrationen er i proces med udarbejdelse af en bygherrevejledning, som bl.a. skal gøre det klart hvilke dokumentationskrav, der skal være opfyldt, før igangsætning af planlægning kan ske. Det drejer sig bl.a. om en fyldestgørende vandhåndteringsplan, redegørelse for terrænbearbejdning kontra vejprojekt m.v. Derudover drøftes arkitektur, hvor dialogværktøjet, som følger arkitekturpolitikken, anvendes.

Ovenstående betyder, at når lokalplanen bliver politisk igangsat, vil arbejdet med selve planforslaget blive betydelig mindre udfordrende, og administrationen vil kunne planlægge både ressourcer og tiden bedre til gavn for alle – f.eks. at bygherre får en mere sikker tidsplan. Desuden forventer administrationen, at bygherre vil opleve en mere smidig proces.

Det betyder også, at planforslagene er mere gennemarbejdede, inden de sendes til politisk igangsætning.

Dialog og høring

-

Indstilling

Chefen for Plan, Teknik og Miljø indstiller,

- at orienteringen tages til efterretning
- at det drøftes, om orienteringen giver anledning til ændringer i principperne for prioritering af plansager og lokalplaner.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Beslutning

Klima-, Miljø- og Planudvalget vedtog at indstille,

- at orienteringen tages til efterretning
- at der fremlægges et forslag til reviderede kriterier for yderligere prioritering af plansager og lokalplaner med udgangspunkt i bl.a. Projektets omfang
- at der fortsat arbejdes med tidligere politisk afklaring af dilemmaer i de enkelte lokalplanforslag
- at der udarbejdes et forslag til budgetforhandlinger til Budget2027-30, hvordan kapaciteten til plansager og lokalplaner kan øges for at få reduceret sagspuklen samtidigt med, at der fortsat arbejdes for at optimere sagsgange mv. For at sikre hurtigere/bedre flow i lokalplansagerne.

Sagen fremsendes til Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Bilag

Bilag 1 - Prioritering af plansager

Bilag 2 - Vedtagne lokalplaner, februar 2026

Bilag 3 - Planoversigt skema 2026

Punkt 27: Underskriftsark; Godkendelse af beslutningsprotokol

00.01.00-A00-81-21

Sagsfremstilling

Beslutningsprotokollen føres under møderne, og det forudsættes, at beslutningerne afstemmes undervejs i mødet - det kan f.eks. ske ved oplæsning af det protokollerede.

Beslutningsprotokollen godkendes og underskrives ved afslutning af mødet af de tilstedeværende udvalgsmedlemmer. Det sker digitalt ved at anvende knappen "godkendelse" øverst til venstre i First Agenda.

Bemærk, at godkendelse ikke kan fortrydes.

Beslutning

Udvalgsmedlemmerne underskrev protokollen digitalt på mødet.